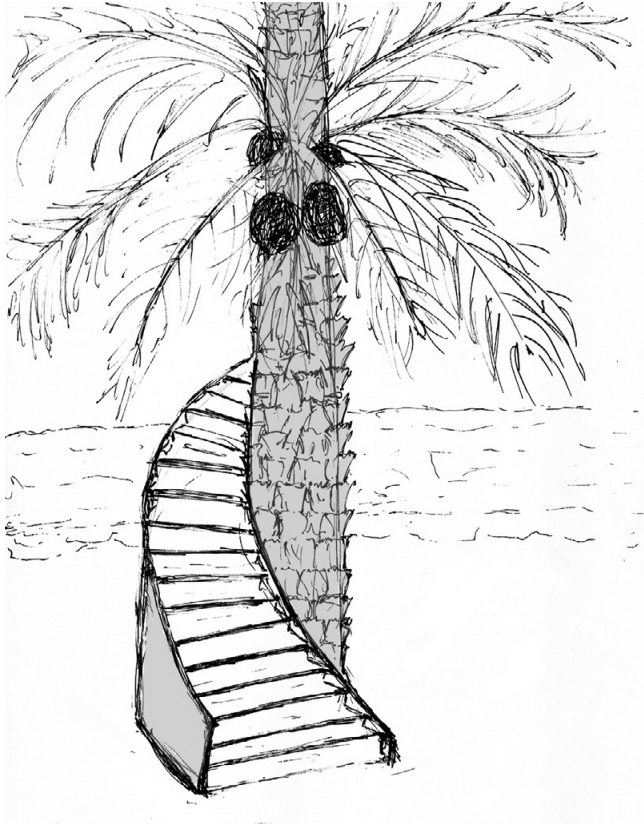

SUNMOON

EDEN

Zoals iedereen wilden wij ook de Chinese markt ontwikkelen. We hadden geen keus. Zoals mijn goede vriend en tussenhandelaar Marcus ooit zei:

‘Als je niet in China bent, ben je verloren. Als je er wel bent, is de kans groot dat je ook alles verliest.’

Ik merk dat ik veel te snel ga. Het is mijn bekende manco: ongeduld. Laat ik dus beginnen te vertellen over mijn eerste trip naar het Verre Oosten. Ik ging met Jacko in anderhalve week naar Zuid-Korea, China en Singapore. In Zuid-Korea hadden we een lokale vriend en dat was Patrick. We hadden hem niet gevonden. Hij had hij ons ooit gevonden en dat kwam door Guus Hiddink. Nadat Guus met het WK voetbal in 2002 heel ver was gekomen als coach met het Zuid-Koreaanse elftal, was er vertrouwen in alles wat Nederlands was. In december 2002 had Patrick ons gebeld en sindsdien was er een connectie. Het was de eerste keer dat ik Patrick zou ontmoeten. Patrick was overigens zijn Westerse naam. In Zuid-Korea en in Singapore hebben ze dit, waarschijnlijk vanwege hun traditioneel goede relatie met Amerika, want ik ken geen Japanners met een Westerse naam. Jacko en ik hadden eerst nog wat stress voordat we gingen. We zaten namelijk samen op de beurs te gokken in die tijd. Vlak voordat we vertrokken, zei hij:

‘Ik verkoop wel even alles.’

‘Hoezo?’

‘Nou, ik heb vaak een slechte internetverbinding in Zuid-Korea. Stel je voor dat ik snel moet handelen en ik kan niet online.’

‘Ach, dat zal toch wel loslopen.’

We hadden beiden gelijk. Het internet in Seoul was inderdaad shit en het liep los. Ik was alles kwijt, maar daar had ik op dat moment geen last van. Dat wist ik toen niet. Dat is eigenlijk wonderbaarlijk. Als je iets niet weet of je denkt er niet aan, dan is er geen last of lijden. Andersom werkt het ook, kan ik uit ervaring vertellen. De eerste avond genoten we met Patrick van een heerlijke Koreaanse BBQ. Het was heel goed vlees en de service was nog beter. Zijn secretaresse was ook mee en die verzorgde ons. Ze maakte alles klaar, legde het op het bord en toen de stukken vlees telkens tussen mijn stokjes door vielen, voerde ze me ook nog. Het enige probleem was het zitten onder een heel laag tafeltje. Ik zag Jacko ook continu schuiven van bil naar bil:

‘Zeg, voel jij nog wat, Jacko?’

‘Wat bedoel je?’

‘Nou, bij mij is het vanaf mijn kont tot en met mijn tenen compleet afgestorven.’

‘Nee, ik denk dat ik voorlopig ook niet kan lopen.’

We hadden allebei last van een tijdelijke dwarslaesie. Ook in dit land was er weer lokaal vuurwater. Je zou zowat denken dat er een grotere reden zit achter het feit dat er overal ter wereld zoveel gezopen wordt. Ik zat daar gezellig met Patrick van te drinken en moest ook voor Jacko de honneurs waarnemen, omdat hij geen sterke drank dronk.

De volgende dag vlogen we naar Busan, om wat nieuwe klanten te spreken. Dat liep allemaal uitstekend, want onze producten waren zoals gezegd zo schaars dat een kind van vier ze ook had kunnen verkopen. Die had overigens ook beter onder zo'n eettafel gepast. 's Avonds kwam het echte werk en werd het tijd voor de eerste karaokesessie en toen vonden Patrick en ik elkaar echt. We hebben de hele 'Joshua Tree' van U2 gezongen. Ik begreep ineens waarom zijn Westerse naam Patrick was. Hij zong en dronk als een Ier. De volgende ochtend moesten we met het vliegtuig terug naar Seoul. Patrick haalde ons om zes uur op. We hadden amper drie uur geslapen. Jacko zat achterin en keek bezorgd:

‘Wat is er, Jacko? Denk je soms dat hij nog niet kan rijden?’

‘Nou, dat zal wel gaan, Maurice, maar steek alsjeblieft geen sigaret op.’

‘Ja maar, we gaan een paar uur vliegen.’

‘Dat kan wel zijn, maar jullie twee hebben nog zoveel alcohol damp om je heen. Als jij dat ding aansteekt, dan ontploffen we, man.’

In Seoul was er nog een kort bezoekje gepland bij een klant en daarna zijn we bij de grens tussen Noord- en Zuid-Korea gaan kijken. Dat was een enorme belevenis. De collectieve pijn van een gescheiden volk was voelbaar. Zoals Patrick destijds zei:

‘Iedereen heeft wel familie aan de andere kant.’

Patrick had bijvoorbeeld nog een neef in het noorden, maar die had hij nog nooit gezien. De grens was een

goed half uur rijden van Seoul. De laatste paar kilometer stonden er jonge jongens met geweren achter zandzakken met groen geschminktegezichten. Andere jongens stonden in wachttorens met groene gezichten te loeren naar hun Noord-Koreaanse vijanden aan de overkant van de rivier. Ik bedacht me dat dit eigenlijk daar de enige manier was om je neef nog eens te zien. Ik heb regelmatig ergens een romantisch beeld van. Aan de zuidzijde van de grens lag een soort pretpark, compleet met een draaimolen met kinderen en een hele grote klok. Dagelijks luidde de zuidzijde deze klok. Waarom is me onduidelijk gebleven. Wellicht was het om met geluid te communiceren in plaats van met woorden. Dat is niet zo vreemd. Regelmatig heb ik mensen beter begrepen door ze alleen te zintuigen. Communicatie met woorden is doorgaans veel lastiger en maakt soms meer kapot dan je lief is. Wat dat betreft is het net alcohol. Nadat ik het grensmoment had opgeslagen zijn we terug gegaan. Samen met een enorme Koreaanse kater vlogen we naar Shanghai.

In Shanghai gingen we op stap met Marcus, zijn handelsvriend Ray de Koreaan, zijn baas Herr Goldblum, en zijn lokale hulp Ging. In Azië is een vriend van een vriend, een vriend, dus we waren lekker met een hele grote groep vrienden op stap. Marcus was een Duitser en geboren een uur van de Nederlandse grens. Hij verstond wat Nederlands en hield van frikadel speciaal. Al jong zat hij in de handel. Hij was met zijn vader meegegaan naar Nigeria. Die daar in van alles handelde. Hij had ooit cheques moeten verzilveren. Die cheques waren in dollars en die zakte per seconde in waarde naar beneden. Als een gek had hij die dingen moeten tekenen en wisselen bij een bank naar Duitse Marken. Naast handelservaring had hij

ook wat lokale spanningen meegemaakt. Hij vertelde me een verhaal dat hij ooit op het strand had zitten spelen:

‘Maurice, ik lag daar lekker toen er opeens een vrachtwagen aankwam met militairen en gevangenen.’

‘Midden op het strand?’

‘Ja, de gevangenen werden vastgebonden aan lege olievaten en neergeschoten.’

‘Heftig, Marcus, wat deed dat met je?’

‘De eerste keer was ik in shock, maar later wende het.’

‘Komt het nooit eens terug?’

‘Alleen in mijn dromen, Maurice. Alleen in mijn dromen.’

Marcus was een bijzonder goede kerel. Ik heb zes jaar met hem samengewerkt, maar toen ik in 2011 vertrok, heb ik niet echt goed afscheid van hem genomen. In december 2015 ben ik in Hamburg geweest en heb ik hem en Ging weer ontmoet. Ik dacht dat ik ging om te onderzoeken of ik schilderijen kon verkopen in China via die gasten, maar het ging eigenlijk om andere zaken. Ik had hem nooit goed gedag gezegd en dat moest nog gebeuren. Ze waren overigens niet verbaasd over mijn nieuwe koers. Anderen kunnen je soms beter zien dan jij jezelf. Dat is overigens gewoon een fysiek feit.

De eerste keer in China ging het bezoek uiteindelijk maar om één man. En dat was SunMoon. Hij was van mijn leeftijd. Hij leek op een Chinese versie van Jaws, die reus die in een aantal James Bond-films speelde. Wat een lelijke vent was dat. Hij had in korte tijd een miljoenenhandelshuis in chemicaliën opgebouwd met een stuk of vijftien locaties in China. Ik vroeg Ging ooit hoe hij dat allemaal gedaan had:

‘Kijk Maurice, China is een land dat draait om loyaliteit en vertrouwen op een familiale wijze.’

‘Ja, maar jullie zijn toch communisten en allen gelijk.’

‘Hahaha, you wish. Alles draait om het kennen van de juiste mensen binnen de partij. De belangrijke mensen binnen de partij zijn uiteindelijk weer oude families die ook voor Mao al in de macht zaten.’

‘En SunMoon?’

‘Ja, die schijnt vanaf zijn veertiende als wees te zijn opgeleid door de geheime dienst en heeft een tijd in Japan gezeten. Hij spreekt ook vloeiend Japans. Hij is dus loyaal en een soort van familie. Het is dan heel makkelijk om aan financiën te komen en allerlei zaken te regelen.’

‘En jij? Ken jij nog mensen.’

‘Ja, ik ken er ook een paar.’

En die paar was voor ons ruim voldoende. We hadden een hele grote wereldwijde klant en die had wel eens logistieke problemen in de haven van Shanghai. Die problemen hadden vaak niet eens te maken met onze business, maar toch hielpen we hem. Hij belde mij uit New York. Ik belde dan Ging en na een paar uur weer New York. Alle problemen waren dan opgelost. Hoe dat allemaal precies ging weet ik niet. Je hoeft niet alles te vragen. Ging regelde dat gewoon netjes. Ging verdiende daar niets aan en wij ook niet. Een vriend van een vriend is een vriend. De relatie met deze wereldwijde gigant werd er wel extreem sterk door. Zo sterk dat we werkelijk alle informatie deelden en dat kwam ons beiden heel goed uit. Uiteindelijk verdienden we er dus ongelofelijk veel aan.

SunMoon werd ook een hele goede vriend, maar daarvoor was dit eerste bezoek wel cruciaal. Hij deed zijn naam eer

aan. De dag duurde uiteindelijk bijna vierentwintig uur. In de ochtend gaven we elkaar standaard presentaties. SunMoon zei niets, maar zat alleen maar naar mij te grijnzen. Hij sprak geen Engels, maar zijn manschappen wel. Tenminste, ze lazen urenlang op een hele monotone wijze de Engelse teksten voor. Het boeide me allemaal niet zoveel, allemaal show en voor de bühne. Marcus had gezegd dat we SunMoon moesten hebben, dus daar gingen we voor. Ik vertrouwde Marcus blind en nog. Het ging die dag niet om informatie. Het ging om mij en SunMoon, om onze binding. Marcus had me verteld dat met name de avond en de nacht een hels karwei zouden worden. Een gevecht dat zou draaien om het afdwingen van respect voor elkaar en het opbouwen van een eeuwig vertrouwen. Hij zou me aan alle kanten gaan testen of ik wel de juiste man zou zijn voor onze zakenrelatie, maar als ik zou slagen, dan was de liefde er voor altijd. Tijdens de lunch begon de Chinese reus al een beetje babbels te krijgen en bewegingen te maken die op kantelen van sterkedrankglazen leken. Ondertussen wees hij naar mij en naar zichzelf. Hij trok alvast twee hele grote dure Cubaanse sigaren uit zijn binnenzak. Ik was nog half brak van Korea, dus eten ging niet, maar roken ging prima. De eerste punten waren binnen. Ging zei tegen me:

‘Maurice, je moet wel iets eten, je hebt alle energie nodig.’

‘Geen probleem, Ging. Ik ben afgestudeerd op een pak camel, tien bakken koffie en drie hamburgertjes per dag. Komt allemaal goed, maatje.’

Ik was in een mooi toneelstuk uitgekomen. Een verhaal over een slimme, maar gevoelige straatjongen uit Arnhem-

Zuid en eentje uit China. De presentaties liepen na de lunch verder en ik heb rustig zitten lachen naar SunMoon de rest van de dag. Toen begon de avond. Het was niet geheel duidelijk hoe die zou lopen. Voor het diner had Ging nog even een massagetent geregeld waar we zonder SunMoon naar toen gingen. Die dames daar schijnen meer dan acht jaar opgeleid te worden en er is geen fysio of manueel therapeut, wat zeg ik, geen enkele therapeut, die kan tippen aan de behandeling die ik daar heb gehad. Vanaf mijn negentiende had ik een chronisch probleem aan mijn rechterschouder. Jaren ben ik behandeld in Nederland. Ik ben zelfs naar de grote schouderguru in de Bergmann Kliniek in Bilthoven geweest voor een cortisoneninjectie. Niets hielp, maar anderhalf uur in die tent in Shanghai heeft me voor altijd van het probleem afgeholpen. Ik had niet eens aangegeven dat ik een probleem had. Ik zat gewoon in een warm badje met rozenblaadjes en toen voelde ze het aan mijn voeten:

‘Problem with shoulder, sir?’

‘Ja, dat klopt. You help me?’

‘Sure.’

Bij Goldblum voelde ze aan zijn voeten, dat hij een probleem met zijn nieren had en dat klopte ook, maar die konden ze niet helpen. Ging werd niet behandeld. Hij zorgde voor ons de hele dag en regelde alles op de achtergrond. Hij was de stille kracht. Na de massage gingen we nog even terug naar het Sheraton Hotel in Shanghai. Voor het diner had Jacko nog een groot bord patat besteld:

‘Je weet nooit wat we te vreten krijgen vanavond, Maurice.’

Zelf had ik me volgestopt met chips en chocola uit de minibar. Kort daarna werden we in een paar hele grote zwarte auto's opgehaald en naar het restaurant gereden. SunMoon zat er al met nog een stuk of twintig andere Chinezen. Een aantal hadden we overdag al ontmoet, de rest waren vreemden. Ze zaten aan een grote ronde tafel met een enorme glazen draaischijf. Het gepraat over de business was over. Nu gingen we echt zaken doen. SunMoon zat tegenover mij en naast hem Ging als tolk. We begonnen met een toast en ik vond het de hoogste tijd om de grote man eens toe te spreken via Ging. Ik ging staan en zei:

‘Zeg Ging, vertel SunMoon eens even hoe blij ik ben om hier te zijn met hem.’

Hij vertaalde het.

‘Oh, en vertel er ook maar bij dat ik zeer onder de indruk ben van zijn business en zijn organisatie. Ik zie dit als het begin van een hele lange vriendschap tussen ons.’

Dat viel uitstekend. Dat viel zo goed dat er een ‘Kampai’ volgde ofwel met zijn allen een glas Chinese spiritus achterover slaan. Het eten kon beginnen. De draaitafel werd volgezet met allerlei onderdelen van dieren, die ik nog nooit gegeten had zoals kippentenen, varkensneuzen en geitenvagina. Ook was er een bord waarop koeienogen lagen afgewisseld met een stuk broccoli. Dit gerecht werd telkens structureel voor me gedraaid. Ik heb zelden zoveel broccoli gegeten. Ik dacht opeens, leuk die lokale cultuur, maar ik wil gewoon een normaal stuk vlees:

‘Zeg, SunMoon, je had vanmiddag van die goeie sigaren uit Cuba, maar kan je niet ook niet even wat van dat Japanse ‘Kobe’ vlees regelen. Je hebt toch van die goede connecties of niet soms.’

Ik weet niet hoe Ging dit vertaald heeft, maar binnen tien minuten was deze jongen lekker van die lokale rotzooi af en kreeg ik een mooi biefstukje met brood. Tijdens onze gesprekken over de draaitafel heen bleek dat hij een zoon had van zes:

‘Oh, ik heb een dochter van zes, zij is een theatertalent. Kan die van jou ook zingen?’

Dat kon hij niet. Zijn zoon was een tennistalent. Via Ging vroeg hij of ik ook kon zingen. Ik keek hem lachend aan en zei:

‘I will show you later.’

Ik raakte langzaam in topvorm. Opeens verlieten Jacko, Goldblum en Marcus de tafel. Jacko wilde naar huis bellen. Zijn zoon lag namelijk in het ziekenhuis. Goldblum en Marcus gingen gewoon even plassen. SunMoon keek enigszins verbaasd:

‘Waarom liep iedereen van zijn tafel weg?’

Ik zag het en moest wat doen:

‘Ging, vertel SunMoon eens dat Jacko zijn gezin moet bellen. Zijn zoon ligt in het ziekenhuis voor een operatie.

Vertel hem gelijk even dat ik familie belangrijker vind dan zaken.’

SunMoon knikte eenstemmig.

‘Nou Ging, vertel hem dan ook maar, dat ik hem zo onderhand als familie beschouw.’

Kampai! Alle Chinezen stonden op om een voor een met mij een glas bier achterover te slaan en daar had ik helemaal geen zin in.

‘Ging, vertel SunMoon even heel snel dat ik alleen van plan ben met hem de meester te proosten en niet met al die onderknuppels.’

En daar kwam hij aanzetten. Hij had twee enorme glazen bier, die we arm in arm ineens opdronken. Dit waren heel veel punten. Toen Jacko terugkeerde vroeg hij aan mij:

‘Wat is er gebeurd?’

‘Oh, niks, het is een aardig optreden aan het worden. Hoe is het thuis?’

‘Alles is goed, gelukkig.’

‘Dat is mooi, want we gaan volgens mij nu naar een karaoketentje.’

Dat gingen we, maar het was geen tentje. Het was een enorme tent, met een beeldscherm waar een beetje filmhuis een puntje aan kan zuigen in Nederland. Het was een balzaal met marmer, twee snookertafels, een concertvleugel en een enorme leren bank in een U-vorm.

Het complete gezelschap van een mannetje of twintig ging lekker zitten en het feest kon beginnen. Er was hier geen bier meer, maar alleen shotjes brandy. Jacko raakte in lichte paniek:

‘Je weet dat ik daar niet tegen kan.’

‘Gewoon niet drinken. Vraag aan Ging maar of ze er een paar colaglaasjes tussen zetten. Dat ziet niemand.’

Toen kwamen er twintig dames binnen die ons gezelschap zouden houden. SunMoon vroeg welke ik wilde. Ik had er eigenlijk niet zoveel zin in, dus ik maakte een wegwerpgebaar. De twintig dames werden weggestuurd en er kwamen twintig nieuwe. Uiteindelijk heb ik er in de derde ronde maar eentje gekozen. Ray de Koreaan zat naast me en zei:

‘Ze heeft een broek aan, Maurice. Je moet er altijd een nemen met een rokje.’

‘Hoezo?’

‘Nou, vanwege de maandelijkse periode, snap je?’

Het werd een gezellige bende, met hele slechte zangers en SunMoon die de hele tijd achter me aanliep om shotjes met me te drinken.

Hij zag het helemaal met me zitten en vond alles prachtig. Ik zocht regelmatig rustmomenten, maar dan dook hij weer op. Zo stond ik te biljarten en toen kwam hij weer aanzetten met een blaadje. In het Nederlands riep ik tegen hem:

‘Blijf daar maar even staan, lelijkkerd!’

Vervolgens heb ik keihard een bal van die tafel richting zijn gezicht geknald. Hij lachte zich kapot. Op een gegeven moment riep hij:

‘Jonkers, come here.’

Hij stond bovenop een marmeren tafel te dansen met wat meiden. Het werd ‘gorillatijd’. In zijn blote bast drukte hij zich met één arm een keer of twintig op. Hij keek me aan of ik dat even wilde nadoen. Dat zat er helaas niet in, dus moest ik weer een shotje met hem nemen. Ik was het op een gegeven moment zo zat en kreeg een briljant idee: Ik ga eens lekker een tijdje zingen. Ik ben naar de karaoke gelopen en heb het langste nummer uitgezocht en wel van Led Zeppelin. Het was loepzuiver en ik gooide er ook nog een geweldige luchtgitaarsolo uit. Die solo heeft aan de bron gestaan van eenzelfde act zo’n tien jaar later in mijn allereerste theatershow ‘Tussen de bedrijven door’. Ik werd er ooit aan herinnerd door mijn zoon Mick, die het op zijn vierde leuk vond om samen met me het complete concert van AC/DC in Buenos Aires op een plastic gitaar mee te spelen. Ray vond het prachtig, die had namelijk door de Amerikaans invloeden in Zuid-Korea een muzikale opvoeding genoten. De aanwezige Chinezen hadden nog nooit van een ‘Stairway to Heaven’ gehoord. Wel waren ze in de zevende hemel van alle drank. Na mijn optreden kwamen Marcus en Ging naar me toe:

‘Wow, Maurice, dat klonk goed, waar heb je dat geleerd?’

‘Nergens jongens, daar ben ik mee geboren. Ik heb trouwens nog een vraagje. Wanneer is deze ongein afgelopen? Ik ben kapot.’

‘Nou dat is eenvoudig. Er moet een numero uno omvallen, jij of SunMoon. Dat is de regel.’

Ik keek naar SunMoon en die lag onderuit gezakt half te slapen op de leren bank. Ik heb een blaadje gepakt met ieder vijf shotjes. Engels sprak ik niet meer en mijn Arnhemse accent kwam naar boven:

‘Zo SunMoon, ben je muu jungske? Kom dan mer, vuile netennek.’

Na de derde viel hij om. Bij mij viel het ook slecht en op het toilet heb ik de hele avond eruit gegooid met bloed en al. Ik weet nog dat ik in de spiegel keek en dacht:

‘Wat doe ik hier in godsnaam?’

Toen ik terugkwam, was het grote licht aan, de muziek uit en de dames verdwenen. SunMoon stond weer, lachte naar me en sloeg me op de schouders. De business was binnen en zou door de jaren heen alleen maar beter worden. Na die avond kreeg ik regelmatig een kort belletje als hij weer eens in een karaoketent zat met telkens dezelfde zin:

‘Jonkers, I want Stairway to Heaven.’

‘SunMoon, jij hebt geen Stairway to Heaven nodig. Jij staat overdag en ’s nachts al aan de hemel.’

‘I do not understand. I love you.’

‘I love you too, ouwe reus.’

Dit waren de enige Engelse woorden die hij ooit heeft

geleerd. Karaokeavonden kunnen heel leerzaam zijn. Ik leerde weer hoe ik kon genieten van optreden en zingen.

STAIRWAY TO HEAVEN - LED ZEPPELIN*

EDEN - PAOLO CONTE

* Natuurlijk hoort het origineel erin en nog een nummer van Paolo Conte dat ook over het paradijs gaat en dat nummer vind ik nog beter. Ik geloof zelf dat de hemel op aarde is. Al dat lijdensvol wachten lijkt me zinloos, maar dat is mijn mening. De waarheid is niet belangrijk, een mooi verhaal wel.